Lietas arhīva Nr. A42-00151-19/18
ECLI:LV:ADRJRIT:2019:0208.A420333317.4.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2019. gada 8. februārī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese A. Zariņa,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ *(/pers. A/)*, viņa pārstāvei /pers. B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts robežsardzes pārstāvim /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē uzsāka skatīt, rakstveida procesā pabeidza izskatīt administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes 2017. gada 30. augusta lēmuma Nr. 26 atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Valsts robežsardzei atlīdzināt mantiskos zaudējumus 545 *euro* un nemantisko kaitējumu 500 *euro*.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes Grebņevas I kategorijas robežkontroles punkta vecākā inspektora 2017. gada 1. jūlija lēmumu Nr. 311-227 IE pieteicējam /pers. A/ liegts ieceļot Latvijas Republikā ar Igaunijā reģistrētu transportlīdzekli Volvo ar reģistrācijas numuru /numurs/. Pieteicējs minēto lēmumu apstrīdēja.

[2] Ar Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes 2017. gada 30. augusta lēmumu Nr. 26 sākotnējais lēmums atzīts par tiesisku. Lēmumā norādīts tālāk minētais.

[2.1] 2017. gada 1. jūlijā pieteicējs vadīja Igaunijas Republikā reģistrētu vieglo automašīnu Volvo ar reģistrācijas numuru /numurs/virzienā no Krievijas Federācijas uz Latvijas Republiku laikā, kad pieteicējam ir stājies spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums par gada laikā nesamaksātu naudas sodu par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu. 2011. gada 28. oktobrī administratīvā pārkāpuma lietā tika pieņemts lēmums par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{5} panta pirmo daļu. Pieteicējam tika uzlikts administratīvais sods – naudas sods 42,69 *euro*, bet uzliktais naudas sods Valsts kasē nav samaksāts.

[2.2] Ievērojot, ka pieteicējam bija liegums izmantot transportlīdzekļa vadītāja tiesības, ar sākotnējo lēmumu pieteicējam kā transportlīdzekļa vadītājam noteikts liegums ieceļot Latvijas Republikā ar transportlīdzekli Volvo, reģistrācijas numurs 979 TLJ.

[2.3] Pieteicējam 2011. gada 28. oktobrī uzlikts naudas sods 42,69 *euro,* 2012. gada 15. augustā – 42,69 *euro*, 2012. gada 8. novembrī – 85,37 *euro*, 2015. gada 9. decembrī – 40 *euro*. Pieteicējs 2015. gada 10. decembrī samaksāja 2012. gadā un 2015. gadā uzliktos naudas sodus, bet 2011. gada 28. oktobrī uzliktais naudas sods samaksāts 2017. gada 3. jūlijā. Līdz ar to laikā, kad pieteicējs šķērsoja valsts robežu, viņam bija spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.

[2.4] Sākotnējais lēmums tika pieņemts un izpildīts 2017. gada 1. jūlijā, neļaujot pieteicējam ieceļot Latvijas Republikā kā transportlīdzekļa vadītājam. Ievērojot, ka pieteicējs 2017. gada 1. jūlijā veica 2011. gada 28. oktobrī uzliktā naudas soda samaksu, pieteicējam tika atdota vadītāja apliecība, viņam bija tiesības piedalīties ceļu satiksmē.

[2.5] Sākotnējais lēmums, kurš tika izpildīts, ir tiesisks, nav likumīga pamata tā atcelšanai, materiālā un nemateriālā kaitējuma atlīdzināšanai.

[3] 2017. gada 26. septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes 2017. gada 30. augusta lēmuma Nr. 26 atzīšanu par prettiesisku un pienākuma uzlikšanu Valsts robežsardzei atlīdzināt mantiskos zaudējumus 45 *euro* un nemateriālo kaitējumu 500 *euro*. Pieteikumā norādīti tālāk minētie argumenti.

[3.1] Administratīvo pārkāpumu lietās jāievēro tiesiskuma princips. Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 7. pantu nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā. Lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

[3.2] No pieteicēja maksājuma uzdevumiem secināms, ka pieteicējs 2015. gada 10. decembrī ir samaksājis uzliktos sodus 42,69 *euro*, 40 *euro* un 85,37 *euro*. Pārsūdzētajā lēmumā ir atsauce uz minētajiem maksājumiem, kas apliecina, ka visi administratīvie sodi ir apmaksāti.

[3.3] Pieteicējam līdz pieteikuma nosūtīšanas brīdim nevarēja būt zināms, ka viņam ar protokolu Nr. PD570911 2011. gada 28. oktobrī piemērots naudas sods 42,09 *euro* par administratīvo pārkāpumu ceļu satiksmē. Valsts policija 2016. gada 19. janvārī ir maldinājusi pieteicēju par viņam piemērotajiem administratīvajiem sodiem. 2017. gada 1. jūlijā pieteicējs bija pārliecināts, ka visi administratīvie sodi ir samaksāti, un par šo pārkāpumu

nebija zināms arī Valsts policijai, jo citādi pieteicējam nebūtu atdotas vadītāja tiesības. Acīmredzot policijas darbinieks nav apskatījis un pārliecinājies par ierakstiem Integrētās iekšlietu sistēmas informācijas sistēmā.

[3.4] Pieteicējs nelikumīgi un nepamatoti ir atkārtoti sodīts par divas reizes par vienu pārkāpumu.

[3.5] Laikā no 2016. gada 19. janvāra līdz 2017. gada 1. jūlijam Latvijas Republikas Ceļu policija vairākkārt ir pārbaudījusi pieteicēju, viņam nav aizrādīts par nesamaksātu administratīvo sodu. Pieteicēju ļoti bieži pārbaudījusi Valsts robežsardze, kas nav izteikusi nekādus aizrādījumus par nesamaksātu administratīvo sodu.

[3.6] Pieteicējam kā Igaunijas Republikas pilsonim nav pieeja ierakstiem Integrētajā iekšlietu informācijas sistēmā, lai veiktu pārbaudi par saviem administratīvajiem sodiem.

[3.7] Pieteicējam un viņa ģimenei tika nodarīts nemateriālais kaitējums, kas vienlaikus saistīts arī ar mantisku zaudējumu. Pieteicēja ģimene – sieva, sievas māte un četrus mēnešus vecais bērns – tika morāli traumēti sakarā ar to, ka visi nevarēja šķērsot robežu, lai sasniegtu ceļojuma galamērķi – atpūsties četras dienas atpūtas vietā Lietuvā.

[3.8] Pieteicējs ar ģimeni bija spiests palikt uz robežas un pārnakšņot viesnīcā SIA „Grand Latgale".

[4] Valsts robežsardze iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt. Paskaidrojumos norādīts tālāk minētais.

[4.1] Pieteicējam 2011. gada 28. oktobrī piemērotais administratīvais naudas sods 2017. gada 1. jūlijā vēl nav bijis samaksāts. Minētā soda apmaksa ir veikta 2017. gada 1. jūlijā pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas, ko apliecina Integrētās iekšlietu informācijas sistēmas izdruka.

[4.2] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 30. panta otrās daļas 3. punktu transportlīdzekļu vadīšanas tiesības nedrīkst izmantot, ja par Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu uzliktais naudas sods nav samaksāts gada laikā no soda uzlikšanas dienas, līdz naudas soda samaksai. Līdz ar to pieteicējam 2017. gada 1. jūlijā nebija tiesisks pamats iebraukt Latvijas Republikā, vadot transportlīdzekli sakarā ar to, ka 2011. gada 28. oktobrī piemērotais administratīvais naudas sods robežas šķērsošanas brīdī nav bijis nomaksāts. Latvijas Republikas valsts robežu pieteicējam ar transportlīdzekli atļauts šķērsot 2017. gada 1. jūlijā plkst. 21.47 pēc naudas soda samaksas.

[4.3] Valsts robežsardzei bija pienākums aizliegt pieteicējam ar transportlīdzekli šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu, izdodot obligāto administratīvo aktu.

[4.4] Pieteicējs nepamatoti atsaucas uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 7. pantu. Administratīvās lietas ietvaros ir ievērots tiesiskuma princips.

[4.5] Pieteicējam pirms Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanas bija iespēja pārliecināties, vai viņam Latvijas Republikā nav nenomaksāti administratīvie naudas sodi, iesniedzot rakstveida pieprasījumu Iekšlietu ministrijas Informācijas centrā.

[4.6] Valsts robežsardzes kompetencē neietilpst vērtēt, kādēļ Valsts policija nav piemērojusi administratīvo naudas sodu pieteicējam par braukšanu ar transportlīdzekli, ja gada laikā nav nomaksāti naudas sodi.

[4.7] Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4. panta pirmo daļu iestāde zaudējumu var nodarīt, izdodot prettiesisku administratīvo aktu. Ievērojot, ka nav konstatējams sākotnējā un pārsūdzētā lēmuma prettiesiskums, nepastāv tiesisks pamats atlīdzināt mantiskos zaudējumus un nemateriālo kaitējumu.

[4.8] Pieteicējs nenomaksātos administratīvos naudas sodus varēja samaksāt nekavējoties robežšķērsošanas vietā vai pirms robežas šķērsošanas, un pieteicējam tiktu atļauta ieceļošana Latvijas Republikā ar transportlīdzekli. Tāpat transportlīdzekļa vadīšanu varēja uzņemties kāds cits pasažieris. Pieteicējs ir līdzatbildīgs par viņam radītajiem mantiskajiem zaudējumiem un nemantisko kaitējumu. Pieteicējs robežšķērsošanas vietā ir atradies divas stundas un 42 minūtes, pēc minētā laika pieteicējam tika atļauts šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu ar transportlīdzekli, līdz ar to pieteicējam ar ģimenes locekļiem bija iespēja turpināt ceļojumu.

[5] Lieta tika uzsākta skatīt mutvārdu procesā, bet pabeigta skatīt rakstveida procesā. Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem, precizējot prasījumu daļā par mantisko zaudējumu (545 *euro*) un nemantiskā kaitējuma (500 *euro*) atlīdzinājumu. Papildus paskaidroja, ka Valsts robežsardzes pārstāvji piedāvāja viņam izmantot datoru, lai atrastu kvītis par veikto naudas sodu samaksu. Pieteicējs norādīja, ka viņa sievasmāte pēc notikumiem robežpunktā sauca viņu par noziedznieku, tas viņam radīja diskomfortu. Tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka viņam bija rezervēta viesnīca Druskininkos no 2017. gada 1.-4. jūlijam, 1. jūlija rezervāciju izdevās atcelt, par to papildu samaksa netika iekasēta. 2017. gada 1. jūlijā pieteicējs bija spiests palikt viesnīcā Rēzeknē, samaksa par šo viesnīcu bija mazāka kā par viesnīcu Druskininkos. Pieteicējs paskaidroja, ka viņu ierašanās Grebņevas robežkontroles punktā aizkavējās, viesnīcā Druskininkos viņi plānoja ierasties apmēram divpadsmitos vai vienos naktī.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentu pamata. Papildus paskaidroja, ka saskaņā ar sodu reģistrā pieejamo informāciju lēmums administratīvā pārkāpuma lietā nebija nodots izpildei.

Motīvu daļa

[6] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 30. panta otrās daļas 3. punktu transportlīdzekļu vadīšanas tiesības nedrīkst izmantot, ja par Ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu uzliktais naudas sods nav samaksāts gada laikā no soda uzlikšanas dienas, līdz naudas soda samaksai.

[7] Pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka 2015. gada 10. decembrī ir veicis naudas sodu 42,69 *euro*, 40 *euro* un 85,37 *euro* samaksu. No pārsūdzētā lēmuma un Integrētās iekšlietu informācijas sistēmas izdrukas izriet, ka minētie maksājumi ir attiecināmi uz 2012. gada 15. augustā un 8. novembrī, kā arī 2015. gada 9. decembrī uzliktajiem naudas sodiem *(lietas 10., 49.?50. lapa)*.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar to, ka pieteicējs līdz robežas šķērsošanas brīdim nav veicis ar 2011. gada 28. oktobra protokolu Nr. PD570911 piemērotā naudas soda samaksu. Pieteicējs pieteikumā norāda, ka nav zinājis un nevarēja zināt par minēto sodu, kā arī to, ka Valsts policija 2015. gada 10. decembrī pieteicēju ir maldinājusi par viņa nenomaksātajiem administratīvajiem sodiem, proti, ka bez trim samaksātajiem nesamaksāts palicis minētais naudas sods.

Saskaņā ar Sodu reģistra likuma 19. panta pirmās daļas 1. punktu un Ministru kabineta 2014. gada 23. septembra noteikumu Nr. 563 „Noteikumi par ziņu sniegšanu un saņemšanu no Sodu reģistra, valsts nodevas apmēru un izziņas noformēšanas prasībām" 24. punktu pieteicējam bija tiesības rakstveidā vērsties Iekšlietu ministrijas Informācijas centrā un saņemt ziņas par sevi no Sodu reģistra. Tāpat pieteicēja rīcībā bija jābūt protokolam Nr. PD570911, ar kuru nesamaksātais naudas sods piemērots. Pieteicējs pats ir atbildīgs par viņam uzlikto naudas sodu samaksu. Līdz ar to nav pamatota pieteicēja iebilde, ka viņš nezināja un nevarēja zināt par minēto sodu.

Turklāt pieteicējs pieteikumā pats atzīst, ka acīmredzot sodu samaksas brīdī 2015. gada 10. decembrī policijas darbinieks kārtīgi nav pārliecinājies

par ierakstiem Integrētās iekšlietu informācijas sistēmā, atdodot pieteicējam viņa vadītāja apliecību.

Kā pamatoti paskaidrojumā norādījusi Valsts robežsardze, pieteicējam nav tiesību prasīt sev labvēlīgas rīcības veikšanu vai lēmuma pieņemšanu, atsaucoties uz iepriekš veiktu prettiesisku rīcību.

[8] Neraugoties uz tiesas sēdē noskaidrotajiem apstākļiem, proti, ka pieteicējam netiek prasīts samaksāt vairākkārt naudas sodu par vienu un to pašu pārkāpumu, pieteicēja pārstāve tiesas sēdē izvirzīja jaunu argumentu, proti, ka ir iestājies noilgums naudas soda samaksai.

Attiecīgi lietā ir noskaidrojams, vai pieteicējam Latvijas Republikas robežas šķērsošanas laikā 2017. gada 1. jūlijā bija pienākums izpildīt lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu 2011. gada 28. oktobrī.

[9] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 291. panta trešā daļa paredzēja, ka lēmums par administratīvā naudas soda uzlikšanu izpildāms piespiedu kārtā pēc šā kodeksa 299. panta pirmajā daļā vai 299.[1] panta trešajā daļā vai 299.[2] panta otrajā daļā labprātīgai izpildei noteiktā termiņa notecēšanas. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 299.[1] panta pirmā daļa paredzēja, ka par administratīvo pārkāpumu ceļu satiksmē uzliktais naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā no soda uzlikšanas dienas. Minētā panta trešā daļa noteica, ja naudas sods nav samaksāts gada laikā no dienas, kad lēmums par naudas soda uzlikšanu stājies spēkā, stājas spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums un transportlīdzekļa vadītājam ir aizliegts vadīt transportlīdzekļus līdz naudas soda samaksai. Minētā panta ceturtā daļa paredzēja, ja naudas sods nav samaksāts šā panta trešajā daļā noteiktajā termiņā, lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu nodod piespiedu izpildei tiesu izpildītājam. Lēmuma piespiedu izpilde notiek normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (*tiesību normas redakcijā, kas bija spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā*).

No minētajām tiesību normām izriet, ka pieteicējam naudas sods bija jāsamaksā līdz 2011. gada 28. novembrim, lēmums piespiedu izpildei varēja tikt nodots no 2012. gada 29. novembra.

[10] Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 300. pants paredzēja, ja parādnieks nav samaksājis naudas sodu šā kodeksa 299. pantā un 299.[1] panta trešajā daļā noteiktajā termiņā, piedziņu veic tiesu izpildītājs Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā. Lēmuma par naudas soda uzlikšanu izpildi var veikt piecu gadu laikā no dienas, kad attiecīgais lēmums iesniegts piespiedu izpildei. Ja lēmuma izpildi aptur saskaņā ar Civilprocesa likuma noteikumiem par izpildu lietvedības apturēšanu, noilguma laiks tiek apturēts līdz izpildu lietvedības atjaunošanai (*tiesību norma redakcijā, kas bija spēkā pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas laikā*).

Minētajā tiesību normā noteiktais piecu gadu termiņš ir rēķināms ne ātrāk kā no 2012. gada 29. novembra, attiecīgi 2017. gada 1. jūlijā vēl nebija iestājies piecu gadu noilgums naudas soda samaksai, pieteicējam bija pienākums naudas sodu samaksāt. Pieteicēja pārstāves papildu paskaidrojumos nav norādīti apsvērumi, kas liecinātu par pretējo.

[11] Pieteicējs lūdz atlīdzināt arī radītos mantiskos zaudējumus un nemantisko kaitējumu. Tā kā pieteicēja pamatprasījums nav pamatots, proti, nav konstatējams iestādes lēmuma prettiesiskums, nepamatots ir arī tam pakārtotais prasījums par mantisko zaudējumu un nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu (Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 1. pants, 4. panta pirmā daļa).

Turklāt no pieteicēja tiesas sēdē skaidrotā izriet, ka iestādes rīcība pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas laikā bija tāda, kas neaizskar pieteicēja tiesības. Valsts robežsardzes rīcība bija korekta un situācijai atbilstoša, pieteicējam tika nodrošināta pieeja datoram, lai viņš varētu piekļūt datiem par visu piemēroto naudas sodu nomaksu. Diskomfortu radīja viņa sievasmātes attieksme pret pieteicēju visa atlikušā brīvdienu brauciena laikā. Tiesa secina, ka iestādes rīcība nav radījusi pieteicējam nemantisko kaitējumu. Valsts robežsardzes darbinieki palīdzēja risināt jautājumu par piemēroto naudas sodu samaksu. Pieteicējam bija iespēja savlaicīgi nodrošināt naktsmītni. No pieteicēja skaidrotā izriet, ka diskomfortu viņam radīja sievasmātes attieksme, bet ne Valsts robežsardzes rīcība. Tiesai nav pamata secināt, ka pieteicējam radās materiālie zaudējumi, jo pieteicējs bija plānojis nakšņot viesnīcā, tātad izdevumi par naktsmītni viņam būtu jebkurā gadījumā. Izdevumi par viesnīcu Rēzeknē bija ievērojami mazāki par plānotajiem izdevumiem Druskininkos. Pieteicējam nebija jāsedz izdevumi par abām nakšņošanas vietām, jo rezervāciju Druskininkos izdevās mainīt bez maksas.

[12] Ievērojot minēto, pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, pieteikums pilnībā ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.?251. pantu, 289.?291. pantu, tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/ *(/pers. A/)* pieteikumu par Valsts robežsardzes Ludzas pārvaldes 2017. gada 30. augusta lēmuma Nr. 26 atzīšanu par prettiesisku, mantisko zaudējumu 545 *euro* un nemantiskā kaitējuma 500 *euro* atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A. Zariņa